

Thesis Title   **Environmental Risk Assessment of Planned Ecotourism in Sunpundan
Wildlife Sanctuary Mae Hong Son Province**

Author   **Mr. Apirat Iamsiri**

M.S.   **Environmental Science**

Examining Committee:

Asst. Prof. Dr. Narit Sitasuwan	Chairman
Assoc. Prof. Dr. Araya Jatisatienn	Member
Mr. James F. Maxwell	Member
Dr. Stephen D. Elliott	Member

ABSTRACT

Sunpundan Wildlife Sanctuary is in the process of being officially designated. The present focal point for ecotourism is a small marsh. The study area extends from this marsh to cover Huai Nam Pong Village and temporary office of the sanctuary. A mini EIA was done in the study area to determine whether the area is suitable for ecotourism development or not. Compiled data consists of the physical and biological resources, as well as and human use and quality of life values of the area.

Birds should be a key resource for ecotourism there since 76 bird species were easily found and identified within this small study area. There are about 510 individuals of four dominant bird species at the marsh. According to Lekagul and Round (1991), there are no rare or endangered species. Seven mammals were observed in the study area (excluding squirrels and rats). Fishing Cat, a threatened species, is a carnivore at the top of a food chain in the area. A large mammal, the Common Barking Deer, whose tracks and vocalization were commonly observed around the marsh and hot spring.

The area is suitable for ecotourism provided that the villagers agree on tourist programs and regulations. The most serious impact of ecotourism would be on the bird and mammal communities, but because groups of tourists currently visiting the

area are small, there is no serious impact now. There may be significant impact on both the village and ecology if the number of tourists increases without proper planning. To minimize impacts of ecotourism on natural resources and the community, an ecotourism plan is recommended which includes zoning of the area, development of facilities, tourism committee, activities and carrying capacity, and some management.

Most tourists that come to Mae Hong Son are also interested in the diverse natural resources there. Bird watching should be promoted as a main activity in the area, especially for Thai tourists. It should generate enough income for local people to conserve natural resources there. Moreover, ecotourism could reduce the need for more land for future generations at Huai Nam Pong Village. It offers the villagers a way to use the resources in the Sunpundan Wildlife Sanctuary profitably and sustainably.

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การประเมินความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อมของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในเขต รักษาพันธุ์สัตว์ป่าสันปันแดน จังหวัดแม่ฮ่องสอน	
ชื่อผู้เขียน	นายอภิรัตน์ เขียมศิริ	
วิทยาคาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ผศ. ดร. นริทธิ์ สีตะสุวรรณ	ประธานกรรมการ
	รศ. ดร. อารยา จาติเด็ญ	กรรมการ
	นายเจมส์ เอฟ แมกซ์เวล	กรรมการ
	ดร. สตีฟ ดี เฮลเสียด	กรรมการ

บทคัดย่อ

พื้นที่ศึกษาเริ่มต้นจากโป่งน้ำซึ่งอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสันปันแดน และขยายไปสู่หมู่บ้านห้วยน้ำโป่ง และที่ทำการชั่วคราวเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสันปันแดน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสันปันแดนมักมีจุดประสงค์เพื่อดูนกบริเวณโป่ง ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและสอบถามบุคคลในพื้นที่ ประกอบไปด้วยลักษณะของการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ทรัพยากรด้านกายภาพ ชีวภาพ คุณค่าการใช้ประโยชน์และคุณภาพชีวิตของประชากรบ้านห้วยน้ำโป่ง

สำรวจพบนกทั้งหมด 76 ชนิด ไม่มีชนิดที่หายากหรือใกล้สูญพันธุ์ ที่น่าสนใจคือนก 4 ชนิดหลักบริเวณโป่ง โดยมีจำนวนรวมกันประมาณ 510 ตัว พบสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 7 ชนิด (ไม่รวมหนูและกระรอก) โดยมีเสือบปลา เป็นชนิดที่อยู่ตอนบนของห่วงโซ่อาหาร และแก้ง เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่ในพื้นที่ศึกษา

พื้นที่ศึกษามีความเหมาะสมสำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นกและสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมน่าจะเป็นส่วนที่ได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยวมากที่สุด แต่เนื่องจากนักท่องเที่ยวยังมีปริมาณน้อย ผลกระทบดังกล่าวจึงยังไม่ปรากฏอย่างชัดเจน แต่หากจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นโดยไม่มีการวางแผนการจัดการ ผลกระทบเหล่านี้จะมากขึ้นเช่นกัน ดังนั้นเพื่อเป็นการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และชุมชน จึงควรมีการวางแผนการจัด

การ การท่องเที่ยว โดยรูปแบบของแผนจะประกอบด้วย การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก การตั้งคณะกรรมการ
ดูแลการท่องเที่ยว การแบ่งเขตพื้นที่กิจกรรม ชีตจำกัดและการจัดการ

การตุนกเป็นกิจกรรมหลักในพื้นที่ ที่ควรได้รับการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะกับนักท่องเที่ยว
ชาวไทย การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะสามารถสร้างแรงจูงใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแก่ชาวบ้าน รวมถึง
ถึงการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนเพื่อ ชดเชยความต้องการที่ดินทำกินเนื่องจากการขยายตัวของชาวบ้านในอนาคต

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University